

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут права

Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-01-63

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до практичних занять і самостійної роботи
з навчальної дисципліни «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної і заочної форм навчання
за спеціальністю 081 «Право»

Рекомендовано науково-методичною
комісією зі спеціальності 081 «Право»

Протокол № 4 від 22 січня 2019 р.

Рівне – 2019

Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансове право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної і заочної форм навчання за спеціальністю 081 «Право» / О. Л. Маланчук – Рівне : НУВГП, 2019. – 48 с.

Укладач: Маланчук Л. О., к.е.н., доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін

Відповідальний за випуск: Ю. І. Мельничук, к.ф.н., доцент, в.о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Тема 1. Предмет, метод, джерела і система фінансового права	5
Тема 2. Поняття фінансів. Фінансова діяльність держави	6
Тема 3. Фінансово-правові норми й фінансово-правові відносини	6
Тема 4. Правові основи фінансового контролю в Україні	7
Тема 5. Бюджетне право та бюджетний устрій	8
Тема 6. Бюджетний процес в Україні	9
Тема 7. Система оподаткування в Україні. Непрямі податки	10
Тема 8. Податок з прибутку підприємств	11
Тема 9. Правове регулювання податків з населення	12
Тема 10. Податки, що сплачують юридичні і фізичні особи	13
Тема 11. Відповідальність за порушення податкового Законодавства	13
Тема 12. Правові засади державного кредиту	14
Тема 13. Правові основи страхування	15
Тема 14. Система державних видатків в Україні	16
Тема 15. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування	16
Термінологічний словник	17
Тести	18
Теми рефератів	40
Завдання для самостійної роботи	42
Питання	42
Список джерел	47

ВСТУП

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для оволодіння фаховими дисциплінами, а також у професійній діяльності.

Основною метою зазначеного курсу є ознайомити студентів з механізмом правового регулювання процесів мобілізації, розподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів коштів держави.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Фінансового права» є складовою частиною циклу правових дисциплін для підготовки студентів всіх напрямів підготовки. Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів: «Адміністративне право», «Фінанси та кредит», «Трудове право», «Цивільне право», а також із іншими дисциплінами професійної підготовки студентів.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Мета курсу "Фінансове право" — ознайомити студентів з механізмом правового регулювання процесів мобілізації, розподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів коштів держави.

Викладання дисципліни має науково-практичне спрямування для формування у студентів фінансової правосвідомості та високої правової культури. Курс «Фінансове право» має своїм **завданням**:

- усвідомити предмет "Фінансове право";
- охарактеризувати види, методи фінансового контролю;
- розглянути бюджетний устрій України;
- проаналізувати стадії бюджетного процесу в Україні;
- охарактеризувати державні доходи;
- проаналізувати правове регулювання податкової системи;
- охарактеризувати правове забезпечення здійснення державних видатків;
- проаналізувати правові засади державного кредиту;
- розглянути правове регулювання державного страхування;
- охарактеризувати правове забезпечення функціонування державних цільових фондів;
- розглянути правове регулювання грошової та банківської систем України;
- проаналізувати правові засади валютного регулювання в Україні.

Відповідно до освітньо–професійної програми з навчальної дисципліни «Фінансове право» **студент повинен уміти**:

- правильно тлумачити, аналізувати і застосовувати норми фінансового права;
- вирішувати правові ситуації;
- давати загальну правову оцінку діям учасників фінансових відносин.

Студент повинен знати:

- поняття та основні категорії фінансового права й законодавства;
- джерела та систему фінансового законодавства;
- теоретичні положення фінансового права;
- характеристику та особливості фінансової діяльності;
- правові основи фінансового контролю;
- види та особливості відповідальності за порушення фінансового законодавства.

Тема 1. Предмет, метод, джерела і система фінансового права

План

1. Предмет і метод фінансового права.
2. Місце фінансового права в системі права України.
3. Джерела фінансового права.
4. Система фінансового права.
5. Співвідношення фінансового права як науки, як галузі права навчальної дисципліни.

Ключові поняття: предмет фінансового права, методи фінансового права, фінансове право, система фінансового права, фінансове законодавство, джерела фінансового права.

Теми рефератів

1. Предмет, метод та джерела фінансового права.
2. Співвідношення фінансового права як науки, галузі права і як навчальної дисципліни.

Завдання для самостійної підготовки

1. Що розуміють під предметом фінансового права?
2. Які групи відносин складають предмет фінансового права?
3. Як можна визначити поняття фінансового права?
4. Які характерні ознаки методу фінансового права чим він відрізняється від методу регулювання інших галузей?
5. З якими галузями права тісно межує фінансове право?
6. Яка система фінансового права як галузі права?
7. Яка система фінансового права як навчальної дисципліни?
8. Що таке джерела фінансового права?
9. Чому Конституція України є основним джерелом фінансового права?
10. Що вивчає фінансово-правова наука?
11. Як розвивалась наука фінансового права?

Тема 2. Поняття фінансів. Фінансова діяльність держави

План

1. Поняття фінансів, їх ознаки і функції.
2. Зміст фінансової діяльності держави.
3. Фінансова система та її структура.

Ключові поняття: фінансова діяльність держави, державні фінанси, централізовані державні фінанси, децентралізовані державні фінанси, дотація, субвенція, субсидія, фінансово-правові акти, фінансова політика.

Теми рефератів

1. Фінансова діяльність держави.
2. Фінансова система і її структура.

Контрольні запитання і завдання для самостійної роботи

1. Дайте визначення поняття фінансової діяльності держави.
2. Чим відрізняються державні фінанси від приватних?
3. Чи одне і теж фінанси та гроші?
4. Дайте визначення понять централізованих і децентралізованих фінансів.
5. Назвіть відомі Вам методи мобілізації грошових коштів держави.
6. Що таке фінансова політика?
7. Дайте характеристику державних органів які безпосередньо управляють фінансами в Україні.

Тема 3. Фінансово-правові норми й фінансово-правові відносини

План

1. Поняття, структура і види фінансово-правових норм.
2. Зміст і особливості фінансово-правових відносин.
3. Специфіка суб'єктного складу фінансових правовідносин.
4. Об'єкт фінансових правовідносин.
5. Суб'єкти фінансового права і фінансових правовідносин.

Ключові поняття: фінансово-правова норма, гіпотеза, диспозиція, санкція, матеріальні фінансово-правові норми, процесуальні фінансово-

Теми рефератів

1. Фінансово-правові норми й фінансово-правові відносини.
2. Суб'єкти фінансового права і фінансових правовідносин.

Контрольні запитання і завдання для самостійної роботи

1. Дайте поняття фінансово-правової норми.
2. Які особливості властиві фінансово-правовим нормам.
3. Як класифікуються норми фінансового права за способом впливу на норм виявляються в кожному виді?
4. Що таке матеріальні фінансово-правові норми?
5. Що розуміють під процесуальними фінансово-правовими нормами?
6. Яка структура фінансово-правової норми?
7. У чому полягає особливість санкцій фінансово-правових норм?
8. Дайте поняття фінансово-правових відносин.
9. Які особливості властиві фінансово-правовим нормам?
10. Назвіть підстави виникнення зміни і припинення фінансово-правових норм.
11. Які види фінансово-правових відносин Ви можете назвати?
12. Дайте поняття суб'єктів фінансового права і фінансових правовідносин.

Тема 4. Правові основи фінансового контролю в Україні

План

1. Поняття, зміст і значення фінансового контролю.
2. Види фінансового контролю та підстави класифікації.
3. Система органів, які здійснюють фінансовий контроль.
4. Методи фінансового контролю.
5. Порядок проведення ревізій та перевірок,
6. Незалежний фінансовий контроль.

Ключові поняття: фінансовий контроль, об'єкт фінансового контролю, ревізія, перевірка, обстеження, інспекція, спостереження, аудиторський фінансовий контроль.

Теми рефератів

1. Правові засади фінансової діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
2. Правові засади організації фінансового контролю в Україні.
3. Організація та органи проведення фінансового контролю в Україні.

Контрольні запитання і завдання для самостійної роботи

1. Що таке фінансовий контроль?
2. Назвіть об'єкт фінансового контролю.
3. Які види фінансового контролю Ви знаєте?
4. Охарактеризуйте методи фінансового контролю.
5. Назвіть органи які здійснюють фінансовий контроль в Україні.
6. Що таке аудит?
7. Що таке аудиторський висновок?
8. На підставі яких нормативних актів здійснюється фінансовий контроль в Україні?

Тема 5. Бюджетне право та бюджетний устрій

План

1. Поняття і значення бюджету для функціонування держави.
2. Поняття бюджетного права. Особливості бюджетно-правових відносин.
3. Бюджетний устрій в Україні.
4. Склад доходів і видатків бюджетів в Україні.
5. Правові засади розподілу доходів і видатків між окремими видами бюджетів України.

Ключові поняття: основний фінансовий план, бюджетний період, бюджетне право, суб'єкти бюджетно-правових відносин, матеріальні норми

Контрольні запитання і завдання для самостійної роботи

1. Сутність загального і спеціального фондів бюджету
2. Сутність бюджетного регулювання
3. Основні види трансфертів.
4. Дотація вирівнювання та її сутність
5. В яких випадках у місцеві бюджети можуть залучатися позичені кошти?
6. Принципи розподілу видатків бюджетів.
7. Принципи розподілу доходів місцевих бюджетів.
8. Порядок розподілу доходів місцевих бюджетів при фінансуванні спільних соціально-економічних і культурних програм.

Тема 6. Бюджетний процес в Україні

План

1. Поняття і зміст бюджетного процесу.
2. Порядок складання проекту бюджету.
3. Порядок розгляду проекту бюджету.
4. Порядок затвердження бюджету.
5. Порядок виконання бюджету.
6. Звітність про виконання бюджету.

Ключові поняття: проект державного бюджету, цикл бюджетного процесу, бюджетний процес, державне казначейство, розпорядники бюджетних коштів, бюджетна резолюція.

Теми рефератів

1. Бюджетний процес в Україні.
2. Правові засади регулювання державних доходів.

Завдання для самостійної роботи

1. Що таке бюджетний процес? Чим відрізняється бюджетний процес від цивільного й кримінального?

2. Що таке бюджетний цикл?

3. На яких матеріалах і документах базується проект державного і місцевого бюджетів?
4. Що таке бюджетна резолюція, її основний зміст, процедура прийняття?
5. Який порядок складання проекту бюджету в Україні?
6. Порядок розгляду проекту бюджету за регламентом Верховної Ради України.
7. Зміст актів про бюджет.
8. Які органи керують виконанням бюджету?
9. Роль Державного казначейства у виконанні бюджету.
10. Яким банкам довірено касове виконання бюджету? Що таке касове виконання бюджету?
11. Що таке фактичне виконання бюджету?
12. Хто належить до розпорядників бюджетних коштів? Як вони класифікуються?
13. Який порядок витрачання резервних фондів?
14. Як заключається бюджет і коштик?
15. Звітність про виконання бюджету.

Тема 7. Система оподаткування в Україні. Непрямі податки

План

1. Особливості податкового права як інституту фінансового права.
2. Поняття і ознаки податку.
3. Принципи оподаткування.
4. Поняття податкової системи України та її структура. Співвідношення податку, збору і мита.
5. Система податкових органів в Україні та їх компетенція.
6. Непрямі податки з юридичних осіб.

Ключові поняття: податок, предмет оподаткування, резиденти, нерезиденти, система податкових органів, безпосередньо податкові органи, умовно податкові органи.

Теми рефератів

1. Правові засади справляння податків з фізичних і юридичних осіб.
2. Непрямі податки в податковій системі України.

Завдання для самостійної роботи

1. Поняття податків , їх роль у формуванні доходної частини бюджету.
2. На яких принципах будується оподаткування?
3. Податкова система в Україні.
4. Елементи податкового механізму.
5. Порядок установлення податків.
6. Податкове право.
7. Особливості податкових правовідносин.
8. Суб'єкти податкових правовідносин.
9. Повноваження податкових адміністрацій.
10. Права і обов'язки платників податків.
11. Податок на додану вартість.
12. Акцизний збір.

Тема 8. Податок з прибутку підприємств

План

1. Поняття податку з прибутку підприємств.
2. Суб'єкт оподаткування.
3. Об'єкт оподаткування.
4. Особливості сплати податку на прибуток підприємств.

Ключові поняття: податок з прибутку підприємств, об'єкт оподаткування, консолідований податок, валові витрати виробництва.

Теми рефератів

1. Правові засади сплати податку з прибутку підприємств.

Завдання для самостійної роботи

1. Поняття податку з прибутку підприємства.
2. Назвіть суб'єкт оподаткування.
3. Назвіть об'єкт оподаткування.
4. Які ставки податку з прибутку підприємств.
5. Пільги, що застосовуються при сплаті податку з прибутку підприємств.

Тема 9. Правове регулювання податків з населення

План

1. Податок на доходи фізичних осіб.

2. Податок на промисел.

Ключові поняття: платники податку на доходи фізичних осіб, статки податку, податковий кредит, податковий агент, пільговий режим.

Теми рефератів

1. Правові засади сплати податку на доходи фізичних осіб.
2. Правові засади сплати податку на промисел.

Завдання для самостійної роботи

1. Хто є резидентом в Україні?
2. Хто є платником податку на доходи з фізичних осіб?
3. Об'єкти оподаткування резидентів і нерезидентів.
4. Які доходи фізичних осіб України не оподатковуються?
5. Хто такий податковий агент?
6. Порядок надання соціальної пільги платникам податку.
7. Порядок надання податкового кредиту.
8. Які витрати можна включити платнику до податкового кредиту?
9. Ставки податку з доходів фізичних осіб.
10. Порядок оподаткування іноземних доходів резидентів.
11. Обов'язки платників податків на доходи.

Тема 10. Податки, що сплачують юридичні і фізичні особи

План

1. Податок з власників транспортних засобів.
2. Земельний податок.
3. Місцеві податки і збори.

Ключові поняття: платники податку, об'єкт оподаткування, земельний податок, податки, збори.

Теми рефератів

1. Правові засади сплати податків з фізичних і юридичних осіб.
2. Змішані податки в податковій системі України.
3. Спрощена система оподаткування.

Завдання для самостійної роботи

1. У чому полягає особливість місцевих податків.
2. Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі місцевих податків.
3. Порядок справляння (сплати) місцевих податків.
4. Порядок справляння (сплати) місцевих зборів.
5. Податок з власників транспортних засобів.
6. Плата за землю. Види платежів за землю. Суб'єкт платежів. Особливості становлення ставок податку на землю.

Тема 11. Відповідальність за порушення податкового законодавства

План

1. Співвідношення переконання і примусу при реалізації податкових норм.
2. Підстави притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства. Класифікація податкових правопорушень.

3. Види відповідальності за порушення податкових норм.

Ключові поняття: податкове правопорушення, безпосереднє покарання, опосередковане оподаткування, кримінальна відповідальність, адміністративна відповідальність, фінансові санкції, дисциплінарні санкції.

Теми рефератів

1. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
2. Класифікація податкових правопорушень, підстави притягнення до відповідальності.

Завдання для самостійної роботи

1. Назвіть підстави для притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства.

Тема 12. Правові засади державного кредиту

План

1. Поняття і функції державного кредиту.
2. Форми державного внутрішнього кредиту.
3. Правовідносини України з іноземними державами і міжнародними фінансово-кредитними організаціями в галузі державного кредиту.
4. Нормативно-правове забезпечення відносин в галузі державного кредиту.

Ключові поняття: державний кредит, внутрішній державний борг, державна позика, облігація, казначейські зобов'язання, казначейські позики.

Теми рефератів

1. Правові основи державного кредиту.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити показники державного кредиту.
2. Назвіть особливості правовідносин з державного кредиту
3. Назвіть принципи державного кредиту, розкрийте сутність кожного з них.
4. Що таке державний борг?

5. У чому полягає фіскальна функція державного кредиту
6. Що таке рефінансування державного боргу?
  7. В чому суть регулюючої функції державного кредиту?
  8. Назвіть суб'єктів правовідносин державного кредиту.
  9. Якими нормативними актами регулюються відносини в галузі державного кредиту?
  10. Чим відрізняється державний кредит від банківського кредиту?

Тема 13. Правові основи страхування

План

1. Поняття і функції страхування.
2. Основні галузі й види страхування.
3. Організація страхування в Україні і відносини у цій сфері, що регулюються фінансовим правом.

Ключові поняття: страхування, об'єкти майнового страхування, соціальне страхування, особисте страхування, відповідальності, страхування підприємницьких ризиків.

Теми рефератів

1. Правові основи страхування.
2. Правовий режим цільових державних і місцевих фондів коштів.

Контрольні запитання і завдання для самостійної роботи

1. Дайте поняття страхування як економічної і правової категорії
2. Якими галузями права регулюються страхові відносини?
3. Які види страхування здійснюються в Україні?
4. Поясніть сутність обов'язкового державного страхування.
5. Розкрийте повноваження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг в галузі страхування.
6. Повноваження Кабінету Міністрів України у галузі страхування

Тема 14. Система державних видатків в Україні

План

1. Поняття державних видатків.
2. Особливості відносин галузі видатків .
3. Принципи фінансування.
4. Поняття та принципи бюджетного фінансування.

Ключові поняття: державні витрати, фінансування державних видатків, бюджетне фінансування.

Теми рефератів

1. Правове регулювання державних видатків та кошторисно-бюджетного фінансування.
2. Правові засади валютного регулювання та валютного контролю.

Завдання для самостійної роботи

1. Що таке державні витрати?
2. Сутність принципів фінансування державних видатків.
3. Як можна визначити поняття фінансування державних видатків/
4. Принципи кошторисно-бюджетного фінансування.

Тема 15. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування

План

1. Поняття кошторисно-бюджетного фінансування.
2. Кошторис як будівельно-плановий акт, його зміст і правове значення кошторисних підрозділів.
3. Порядок складання і затвердження кошторисів.
4. Порядок кошторисно-бюджетного фінансування.
5. Порядок фінансування соціально-культурних заходів.
6. Порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури.
7. Порядок фінансування видатків на національну оборону.

Термінологічний словник

1. Фінансове право – це самостійна галузь права, що регулює суспільні відносини в сфері мобілізації, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів держави з метою забезпечення виконання нею своїх завдань і функцій. Фінансове право в Україні ще остаточно не сформувалось.

2. Джерела фінансового права – це правові акти органів законодавчої і виконавчої влади і місцевого самоврядування, в яких містяться норми фінансового права.

3. Фінансово-правові норми – це загальнообов'язкові приписи компетентних органів державної влади та місцевого самоврядування з приводу мобілізації, розподілу й використання коштів централізованих та децентралізованих фондів, що виражені у категоричній формі й забезпеченні силою державного примусу.

4. Фінансово-правові норми – писане, встановлене державою у суворо визначених порядку і формі та забезпечене заходами державного примусу, виражене у категоричній формі правило поведінки суб'єктів фінансово-правових відносин, що виникають з приводу мобілізації, розподілу й використання централізованих і децентралізованих фондів коштів, яке закріплює права та обов'язки їх учасників.

5. Фінансова санкція — це штрафний засіб державного примусу, виражений у грошовій формі, що застосовується уповноваженим державним органом до платника податків за вчинення податкового правопорушення у порядку, встановленому фінансово-правовими нормами, з метою реалізації суспільних інтересів при забезпеченні грошових надходжень до бюджету.

6. Фінансові правовідносини — це врегульовані фінансово-правовими нормами суспільні відносини, учасники яких виступають як носії юридичних прав та обов'язків у сфері мобілізації, розподілу й витрачання централізованих і децентралізованих фондів коштів.

7. Юридичні факти — це життєві обставини, що приводять у дію норми права, в результаті чого настають певні наслідки — виникають, змінюються або припиняються правові відносини.

8. Фінансові правовідносини — це врегульовані фінансово-правовими нормами суспільні відносини, учасники яких виступають як носії юридичних прав та обов'язків у сфері мобілізації, розподілу й витрачання централізованих і децентралізованих фондів коштів.

9. Правоздатність — це здатність бути носієм прав та обов'язків. Відповідно до ст. 67 Конституції України кожен громадянин зобов'язаний сплачувати податки і збори у порядку і розмірах, встановлених законом. Усі громадяни щорічно подають до податкових інспекцій за місцем проживання

декларації про свій майновий стан та доходи за минулий рік у порядку, встановленому законом.

10. Дієздатність — це здатність самостійно реалізовувати права та обов'язки. Аналізуючи податкові правовідносини, слід зазначити, що громадянин, який є правоздатним у сфері сплати податків, стає дієздатним (тобто може реалізувати свої обов'язки зі сплати податків) не раніше, ніж досягне певного віку (згідно з чинним законодавством України — 16 років) і зареєструється у податковій інспекції за місцем проживання як платник податків та отримує ідентифікаційний код. Отже, громадянин, який є суб'єктом фінансового права, не завжди виступатиме суб'єктом фінансових правовідносин.

11. Фінансова дисципліна — це стан додержання органами державної влади й місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання всіх форм власності, об'єднаннями громадян, посадовими особами, громадянами України та іноземними громадянами встановлених законодавством та нормативно-правовими актами фінансово-правових норм. Фінансова дисципліна виражає одну зі сторін законності. Враховуючи взаємозв'язок здійснюваного фінансового контролю як з боку окремих підприємств, установ, організацій, так і з боку органів державної влади й місцевого самоврядування та їх посадових осіб, гарантується додержання законних прав обох сторін.

12. Фінансове правопорушення являє собою дію або бездіяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання усіх форм власності, об'єднань громадян, посадових осіб, громадян України та іноземних громадян, наслідком яких стало невиконання фінансово-правових норм.

13. Фінансовий контроль — це цілеспрямована діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, спрямована на додержання законності, фінансової дисципліни і раціональності у забезпеченні реалізації фінансової діяльності держави, тобто мобілізації, розподілу й використання централізованих та децентралізованих фондів коштів з метою виконання завдань і функцій держави та ефективного соціально-економічного розвитку всіх суб'єктів фінансових відносин.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Хто є суб'єктом фінансово-правових відносин?
  - А. дієздатна особа;
  - В. реальний учасник конкретних фінансових правовідносин;
  - С. правоздатна особа;
  - Д. особа, яка володіє правосуб'єктністю;**
  - Е. платник податків.
2. Головна особливість фінансово-правових норм полягає в тому?
  - А. виникають у процесі формування, державних грошових фондів;
  - В. виникають у процесі розподілу та використання;

- С.** імперативний характер;
- D.** вони мають державно-владний, імперативний характер;
- E.** вони мають державно-владний.
3. Що містить у собі структура фінансово-правової норми?
- A.** диспозицію та санкцію;
- B.** гіпотезу, диспозицію та санкцію;
- C.** гіпотезу та диспозицію;
- D.** об'єктивну сторону;
- E.** суб'єктивну сторону.
4. Що визначає гіпотеза фінансово-правової норми?
- A.** відповідальність за правопорушення у галузі фінансової діяльності;
- B.** податкову деліктоспроможність суб'єктів у галузі фінансової діяльності;
- C.** за яких можуть виникати передбачені нормою юридичні права та обов'язки учасників фінансових відносин у галузі фінансової діяльності. Такі умови повинні мати конкретний вираз.;
- D.** поведінку сторін фінансових відносин;
- E.** розмір штрафів до правопорушників фінансової дисципліни.
5. Фінансові правовідносини у механізмі правового впливу на державні фінанси виконують основні функції:
- A.** вказують на коло осіб, на яких у конкретний час поширюється дія фінансово-правової норми;
- B.** закріплюють конкретну поведінку юридичних осіб і громадян у галузі мобілізації, розподілу й витрачання фондів коштів, якої вони мають додержуватися;
- C.** є умовою для можливості приведення в дію юридичних засобів забезпечення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків учасників фінансових відносин.
- D.** правильна відповідь а,б.
- E.** всі правильні відповіді.
6. Метою санкцій є:
- A.** забезпечення суспільних та державних фінансових інтересів;
- B.** відшкодування недоотриманих бюджетом та позабюджетними фондами грошових надходжень;
- C.** додержання фінансової дисципліни;
- D.** відшкодування недоотриманих бюджетом та позабюджетними фондами грошових надходжень, додержання фінансової дисципліни;
- E.** забезпечення суспільних та державних фінансових інтересів, відшкодування недоотриманих бюджетом та позабюджетними фондами грошових надходжень, додержання фінансової дисципліни;
7. Фінансово-правові норми – це
- A.** загальнообов'язкові приписи компетентних органів державної влади та місцевого самоврядування з приводу мобілізації, розподілу й використання коштів централізованих та децентралізованих фондів, що виражені у категоричній формі й забезпеченні силою державного примусу;

В. загальнообов'язкові приписи компетентних органів державної влади та місцевого самоврядування з приводу мобілізації коштів централізованих фондів, що виражені у категоричній формі й забезпеченні силою державного примусу;

С. загальнообов'язкові приписи компетентних органів державної влади та місцевого самоврядування з приводу мобілізації, розподілу коштів та децентралізованих фондів, що виражені у категоричній формі й забезпеченні силою державного примусу;

Д. загальнообов'язкові приписи компетентних органів державної влади та місцевого самоврядування з приводу розподілу й використання коштів централізованих та децентралізованих фондів, що виражені у категоричній формі й забезпеченні силою державного примусу;

Е. загальнообов'язкові приписи компетентних органів державної влади та місцевого самоврядування з приводу мобілізації, використання коштів централізованих та децентралізованих фондів, що виражені у категоричній формі й забезпеченні силою державного примусу;

8. Змістом усіх фінансово-правових норм є:

А. діяльність держави з регулювання фінансових, економічних відносин;

В. діяльність держави з регулювання фінансових, економічних та соціальних відносин;

С. діяльність держави з регулювання фінансових відносин;

Д. діяльність держави з регулювання економічних відносин;

Е. діяльність держави з регулювання соціальних відносин;

9. Залежно від способу впливу на учасників фінансових відносин, визначального характеру їх юридичних прав та обов'язків фінансово-правові норми можна поділити на такі види:

А. зобов'язуючі, забороняючі, уповноважуючі;

В. зобов'язуючі, забороняючі;

С. забороняючі, уповноважуючі;

Д. контролюючі, уповноважуючі;

Е. забороняючі, контролюючі;

10. За змістом норми фінансового права можуть бути:

А. матеріальними та уповноважуючі;

В. матеріальними та процесуальними;

С. процесуальними;

Д. забороняючими;

Е. уповноважуючими;

11. Фінансова санкція— це:

А. це штрафний засіб державного примусу, виражений у грошовій формі, що застосовується уповноваженим державним органом до платника податків за вчинення податкового правопорушення у порядку, встановленому фінансово-правовими нормами, з метою реалізації суспільних інтересів при забезпеченні грошових надходжень до бюджету;

В. це штрафний засіб державного примусу, виражений у грошовій формі, що застосовується уповноваженим державним органом до платника податків за вчинення податкового правопорушення у порядку, встановленому фінансово-правовими нормами;

С. забезпечення суспільних та державних фінансових інтересів, відшкодування недоотриманих бюджетом та позабюджетними фондами грошових надходжень, додержання фінансової дисципліни;

Д. загальнообов'язкові приписи компетентних органів державної влади та місцевого самоврядування з приводу мобілізації, розподілу й використання коштів централізованих та децентралізованих фондів, що виражені у категоричній формі й забезпеченні силою державного примусу;

Е. забезпечення надходження грошових коштів до бюджету;

12. Особливістю фінансових відносин є те, що вони:

А. виступають як грошові відносини;

В. виступають як грошові та суспільні відносини;

С. виступають як суспільні відносини;

Д. виступають як юридичні відносини;

Е. виступають як юридичні і грошові відносини;

13. Об'єктом фінансових правовідносин є:

А. дієздатна особа;

В. платник податків;

С. **фонди коштів;**

Д. юридична особа;

Е. фізична особа;

14. Правоздатність – це:

А. це здатність самостійно реалізовувати права та обов'язки;

В. **це здатність бути носієм прав та обов'язків;**

С. це здатність самостійно реалізовувати права;

Д. це здатність бути носієм обов'язків;

Е. немає правильної відповіді;

15. Індивідуальними суб'єктами фінансового права, виступають:

А. фізичні особи;

В. іноземні особи;

С. особи без громадянства;

Д. юридичні особи;

Е. **правильні відповіді а,б,в;**

16. Суб'єктами фінансового права є:

А. адміністративно-територіальні утворення, юридичні особи — підприємства й організації усіх форм власності;

В. громадські організації, установи, тобто колективні суб'єкти та громадяни — індивідуальні суб'єкти;

С. держава, адміністративно-територіальні утворення, юридичні особи — підприємства й організації усіх форм власності, громадські організації, установи, колективні суб'єкти та громадяни — індивідуальні суб'єкти;

- D. держава, адміністративно-територіальні утворення;
E. держава, громадські організації;
17. Дієздатність — це:
- A. **це здатність самостійно реалізовувати права та обов'язки;**
B. це здатність бути носієм прав та обов'язків;
C. це здатність самостійно реалізовувати права;
D. це здатність бути носієм обов'язків;
E. немає правильної відповіді;
18. Врегульовані фінансово-правовими нормами суспільні відносини, учасники яких виступають як носії юридичних прав та обов'язків у сфері мобілізації, розподілу й витрачання централізованих і децентралізованих фондів коштів є:
- A. фінансово-правові норми;
B. **фінансові правовідносини;**
C. економічно-правові норми;
D. суспільні норми;
E. суспільно-правові норми;
19. За змістом норми фінансового права можуть бути:
- A. матеріальними та процесуальними.
B. матеріальними
C. процесуальними
D. процесуальними, юридичними;
E. немає правильної відповіді;
20. Фінансово-правові норми визначають порядок діяльності у сфері мобілізації, розподілу й витрачання фондів коштів
- A. контролюючі;
B. матеріальні;
C. **процесуальні;**
D. юридичні;
E. немає правильної відповіді;
21. На яких принципах ґрунтується фінансовий контроль?
- A. **об'єктивність, законність, поєднання приватних і державних інтересів;**
B. відкритість, гласність, соціальна спрямованість;
C. незалежність, плановість, міжгалузевий характер;
D. регулярність, об'єктивність, поєднання приватних інтересів;
E. гласність, законність, регулярність.
22. Що виступає об'єктом фінансового контролю?
- A. фінансово-правові норми;
B. юридичні та фізичні особи, які можуть бути носіями суб'єктивних юридичних прав та обов'язків;
C. **фінансова діяльність підприємницьких структур, бюджетних установ та організацій;**
D. фінансові санкції;

- Е. фінансові операції, пов'язані зі створенням та використанням фондів коштів.
23. Предметом фінансового контролю є:
- А. юридичні та фізичні особи, які можуть бути носіями суб'єктивних юридичних прав та обов'язків;
  - В. фінансові операції, пов'язані зі створенням та використанням фондів коштів;**
  - С. фінансово-правові норми;
  - Д. фінансова діяльність підприємницьких структур, бюджетних установ та організацій;
  - Е. фінансові санкції.
24. За часом проведення фінансовий контроль поділяється на:
- А. стратегічний і тактичний;
  - В. поточний, попередній та наступний;**
  - С. внутрішньогосподарський, відомчий, аудиторський контроль, контроль фінансово-кредитних установ;
  - Д. ініціативний та обов'язковий;
  - Е. внутрішній і зовнішній.
25. Головними завданнями фінансового контролю є:
- А. зміцнення фінансової дисципліни всіх учасників фінансово-правових відносин;
  - В. розподіл контрольних повноважень, який передбачає розмежування функцій ініціювання та виконання фінансового контролю між суб'єктами;
  - С. підтримка фінансової дисципліни, запобігання фінансовим правопорушенням та застосування заходів примусу за їх вчинення;**
  - Д. збалансованість контрольних дій, який передбачає узгодженість їх внутрішньої та зовнішньої спрямованості й забезпечує рівновагу фінансового контролю;
  - Е. здійснення законності, об'єктивності, поєднання державних, регіональних і приватних інтересів.
26. Стан додержання органами державної влади й місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання всіх форм власності, об'єднаннями громадян, посадовими особами, громадянами України та іноземними громадянами встановлених законодавством та нормативно-правовими актами фінансово-правових норм – це:
- А. фінансове правопорушення;
  - В. фінансовий контроль;
  - С. фінансова дисципліна;**
  - Д. фінансово-правові норми;
  - Е. фінансові санкції.
27. Ґрунтується на вивченні фактичного плану об'єктів, що перевіряються, за даними їх перевірки в натуральному вираженні, а тому він не може бути всеохоплюючим з огляду на безперервний характер фінансово-господарських операцій:
- А. ревізія;

- В. фактичний контроль;**
- С. внутрішньогосподарський фінансовий контроль;
D. аудиторський (недержавний) фінансовий контроль;
E. фінансовий контроль.
28. Залежно від характеру взаємовідносин і суб'єкта контролю фінансовий контроль можна поділити на:
- A. попередній, поточний та наступний;
B. обов'язковий та ініціативний;
C. контроль на місцях, або виїзний контроль;
D. внутрішній і зовнішній;
E. тактичний і стратегічний.
29. Серед основних принципів фінансового контролю, зафіксованих у **Лімській декларації керівних принципів контролю, не були передбачені такі:**
- A. законодавче закріплення незалежності органів фінансового контролю;
B. визначення необхідності здійснення попереднього контролю й контролю за фактичними результатами;
C. наявність внутрішнього та зовнішнього контролю як обов'язкової умови існування фінансового контролю;
D. гласність та відкритість контрольних органів з обов'язковою вимогою додержання комерційної та іншої таємниці, що захищається законом;
E. закріпленість конкретної поведінки юридичних осіб і громадян у галузі мобілізації, розподілу й витрачання фондів коштів, якої вони мають додержуватися.
30. Фінансовий контроль за формами проведення поділяють на:
- A. ініціативний та обов'язковий;**
B. зовнішній та внутрішній;
C. бюджетний, податковий, валютний, кредитний, страховий, інвестиційний;
D. наступний, внутрішній, поточний;
E. внутрішньогосподарський, відомчий, аудиторський контроль, контроль фінансово-кредитних установ.
31. Метод документального контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства, установи, організації, додержанням законодавства з фінансових питань, достовірністю обліку і звітності, спосіб документального виявлення недостач, розтрат, привласнень та крадіжок коштів і матеріальних цінностей, запобігання фінансовим зловживанням – це:
- A. тематична перевірка;
B. обстеження;
C. вступний контроль;
D. ревізія;
E. поточний контроль.
32. Дія або бездіяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання усіх форм власності, об'єднань

громадян, посадових осіб, громадян України та іноземних громадян, наслідком яких стало невиконання фінансово-правових норм – це:

- A. фінансові санкції;
- B. фінансова дисципліна;
- C. фінансовий контроль;
- D. **фінансове правопорушення;**
- E. фінансово-правові норми.

33. Залежно від суб'єктів контролю виокремлюють такі види фінансового контролю:

- A. стратегічний і тактичний;
- B. внутрішній і зовнішній;
- C. попередній, поточний та наступний;
- D. ініціативний та обов'язковий;
- E. **державний, внутрішньогосподарський, відомчий, аудиторський контроль, контроль фінансово-кредитних установ.**

34. Залежно від місця здійснення фінансового контролю його можна поділити на:

- A. внутрішній і тактичний;
- B. попередній, поточний та наступний;
- C. ініціативний та обов'язковий;
- D. **контроль на місцях, або виїзний контроль;**
- E. стратегічний і державний.

35. Повна ревізія:

A. здійснюється з певного переліку питань за допомогою ознайомлення на місці з окремими напрямками фінансової діяльності;

B. характеризується загальним глибоким вивченням фінансової діяльності організації, максимально можливим застосуванням різних методів контролю.

C. перевіряє або всі документи певних періодів протягом року, або частину документів, але за весь звітний період.

D. здійснюється за певним переліком питань або з однієї теми шляхом ознайомлення на місці з окремими сторонами фінансової діяльності

E. передбачає вивчення всіх первинних документів і записів у формах аналітичного та синтетичного обліку.

36. За сферою фінансової діяльності фінансовий контроль поділяють на:

- A. контроль на місцях, або виїзний контроль;
- B. попередній, поточний та наступний;
- C. ініціативний та обов'язковий;
- D. **валютний, бюджетний, кредитний, страховий, податковий, інвестиційний тощо;**
- E. стратегічний і тактичний.

37. Ознайомлення на місці з окремими ділянками фінансової роботи, у процесі якого виявляються її позитивні й негативні сторони:

- A. вступний контроль;

- В. обстеження;**
- С. тематична перевірка;
  - Д. поточний контроль;
  - Е. ревізія.
38. Залежно від ступеня охоплення об'єктів фінансовим контролем ревізії бувають:
- А. документальні та фактичні;
  - В. попередні, поточні та наступні;
  - С. внутрішні та зовнішні;
  - Д. стратегічні та тактичні;
  - Е. **суцільні і вибіркові, повні і часткові.**
39. Залежно від джерел інформації та методики виконання контрольних дій ревізії поділяють на:
- А. попередні, поточні та наступні;
  - В. внутрішні та зовнішні;
  - С. **документальні та фактичні;**
  - Д. стратегічні та тактичні;
  - Е. повні і часткові, суцільні і вибіркові.
40. Залежно від цільової спрямованості контрольних дій органів можна виділити такі види фінансового контролю, як:
- А. внутрішньогосподарський, відомчий, аудиторський контроль, контроль фінансово-кредитних установ;
  - В. **стратегічний і тактичний;**
  - С. бюджетний, податковий, валютний, кредитний, страховий, інвестиційний тощо;
  - Д. контроль на місцях, або виїзний контроль;
  - Е. ініціативний та обов'язковий.
41. Бюджетний процес — це:
- А. **регламентована нормами права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів і розглядом звітів про їх виконання;**
  - В. організація і принципи побудови бюджетної системи, її структури, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи;
  - С. процес формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, органами влади ЛР Крим та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду;
  - Д. регламентована нормами права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконання, розглядом звітів про виконання бюджетів, що формують бюджетну систему України;
  - Е. групування видатків Державного і місцевих бюджетів, яке відображає напрями використання коштів в залежності від функцій, які виконує держава
42. У структурі бюджетного процесу виділяють:

- А. розробку макропоказників розвитку, підготовку проекту бюджету та його виконання;**
В. розробку бюджетної резолюції, проекту бюджету та його виконання;
С. бюджетне планування, виконання бюджету, облік, звітність та контроль;
Д. всі відповіді правильні.
Е. правильна відповідь А і В.
43. Бюджетний період охоплює термін:
А. календарний рік;
В. період від початку розробки бюджету до затвердження звіту про його виконання;
С. період із початку затвердження бюджету до кінця календарного року;
Д. 2 роки;
Е. немає правильної відповіді.
44. Хто з учасників бюджетного процесу розробляє проект Закону України «Про державний бюджет України»?
А. КМУ;
В. ВРУ;
С. Міністерство економіки України;
Д. Міністерство фінансів;
Е. Рахункова палата.
45. Верховна рада, як учасник бюджетного процесу, виконує такі функції:
А. Розробляє проект бюджету на відповідний рік;
В. Організовує підготовку складання проекту державного бюджету;
С. Приймає закон України «Про державний бюджет»;
Д. Складає звіт про виконання бюджету;
Е. контроль за збереженням держмайна у бюджетних установах.
46. Хто організовує касове виконання бюджету?
А. Державне казначейство України;
В. Податкова адміністрація України;
С. Міністерство фінансів України;
Д. Кабінет міністрів України;
Е. КМУ.
47. Порядок ведення бухгалтерського обліку й складання звітності про виконання бюджетів установлено:
А. Міністерством фінансів;
В. Державним казначейством;
С. Міністерством статистики;
Д. головними розпорядниками коштів;
Е. Податковою адміністрацією України.
48. Органи казначейства ведуть облік:
А. тільки виконання бюджету;
В. тільки виконання кошторису доходів і видатків установи;

С. виконання бюджету і кошторису доходів і видатків установи;

D. контроль за достовірністю бухгалтерського обліку і звітності у бюджетних установах;

Е. правильна відповідь С і D.

49. Метою ведення бухгалтерського обліку виконання бюджетів є:

А. надання інформації користувачам;

В. отримання результатів про виконання та рух коштів бюджетів;

С. забезпечення якості управлінських рішень у сфері бюджету;

D. усі відповіді вірні;

Е. правильна відповідь А і В.

50. Який документ є підставою для взяття бюджетних зобов'язань бюджетною установою?

A. лімітна довідка;

В. затверджений кошторис бюджетної установи;

С. розпорядження фінансового управління;

D. розпорядження органу ДКУ;

Е. немає правильної відповіді.

51. Міністерство фінансів України подає проект Державного бюджету України на розгляд Кабінету Міністрів України:

А. до 1 вересня;

В. до 15 вересня;

С. до 8 числа місяця, наступного за звітним;

D. до 15 серпня;

Е. до 1 червня.

52. У бюджетній резолюції визначаються:

А. основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України;

В. частка валового внутрішнього продукту, яка буде розподілена через дохідну частину бюджету держави;

С. напрями бюджетної політики та заходи щодо їх втілення;

D. частка бюджетного дефіциту у ВВП;

Е. правильна відповідь В і С.

53. Бюджетна резолюція — це:

А. сукупність заходів держави з організації та використання бюджетних ресурсів для забезпечення її економічного і соціального розвитку;

В. систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення загальної мети та завдань, виконання яких пропонує та здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій;

С. комплекс організаційно-технічних, методичних і методологічних заходів із визначення доходів і видатків бюджетів у ході їх складання, розгляду і затвердження

D. постанова Верховної Ради України, що окреслює основні напрями бюджетної політики на наступний бюджетний рік;

Е. сукупність засобів, які застосовує держава з метою організації бюджетних відносин і забезпечення належних умов для економічного та соціального розвитку.

54. Яку функцію Державне Казначейство не виконує:

- A. складання проекту бюджетів;**
- В. операції з коштами Державного бюджету;
- С. операції з коштами місцевих бюджетів;
- Д. розрахунково - касове обслуговування місцевих бюджетів;
- Е. облік та звітність виконання бюджетів.

55. Документ з пропозиціями та обґрунтуваннями обсягу бюджетних коштів, необхідних розпоряднику на наступний бюджетний період:

- А. кошторис;
- В. бюджетний прогноз;
- С. бюджетна пропозиція;
- Д. бюджетний запит;**
- Е. Бюджетна резолюція.

56. Контроль, який ґрунтується на вивченні фактичного плану об'єктів, що перевіряються, за даними їх перевірки в натуральному вираженні – це:

- А. попередній;
- В. фактичний;**
- С. ретроспективний;
- Д. внутрішній;
- Е. немає правильної відповіді.

57. Залежно від ступеня охоплення об'єктів фінансовим контролем можна виділити ревізії:

- А. повні і часткові;
- В. суцільні і вибіркові;
- С. планові і позапланові;
- Д. правильна відповідь В і С;
- Е. правильна відповідь А і В.**

58. При суцільній ревізії бюджетної установи не перевіряють:

А. усі документи бухгалтерського обліку установи;
В. правильність витрачання коштів на утримання фінансових органів;

- С. усі сторони фінансово-господарської діяльності установи;
- Д. фактичну наявність грошових коштів і матеріальних цінностей;
- Е. всі відповіді правильні.

59. Залежно від джерел інформації та методики виконання контрольних дій ревізії поділяють:

- А. суцільними;
- В. плановими;
- С. повторними і додатковими;

Д. Документальними і фактичними;

Е. правильна відповідь А і В.

60. Принцип бюджетної системи України, який полягає у включенні до бюджетів всіх доходів і видатків держави:

- А. єдності;
- В. повноти;**
- С. обґрунтованості;
- Д. збалансованості;
- Е. самостійності.

61. Що з наведених термінів є складовою фінансової системи держави:

- а) Державний комітет;
- б) Державне мито;
- с) Державний кредит;**
- д) Вірні відповіді а) і в);
- е) Вірної відповіді немає.

62. Оберіть із переліку ознаки властиві державному кредиту:

- а) Добровільності, терміновості, платності, поворотності;**
- б) Заборгованості, пролонгації;
- с) Платності, строковості;
- д) Обов'язковості сплати відсотків, заборгованості, пролонгації;
- е) Лише строковості.

63. Що є однією з найвагоміших витратних статей державного бюджету:

- а) Витрати на виплату пенсій депутатам України;
- б) Витрати на газопостачання сіл та міст;
- с) Витрати на обслуговування персоналу низькооплачуваних професій;
- д) Обслуговування і погашення державного боргу;**
- е) Обслуговування природоохоронних та заповідних територій України.

64. Найкраще запозичені кошти спрямовуються до сфери:

- а) Будівельної;
- б) Сільського господарства;
- с) Промислової;
- д) Освітньої;
- е) Виробничої.**

65. Загальний розмір, накопиченої заборгованості уряду власникам державних цінних паперів, який дорівнює сумі минулих бюджетних дефіцитів за вирахуванням бюджетних надлишків – це:

- а) Державний борг;**
- б) Казначейські ноти;
- с) Державні акредитиви;

- d) Винагорода органів Виконавчої влади;
e) Профіцит державного бюджету.
66. Державний борг складається з таких частин:
a) Місцевого і регіонального боргу;
b) Локального боргу;
c) Територіального та закордонного боргу;
d) З боргів Міністерств та Відомств;
e) **Внутрішнього та зовнішнього боргу.**
67. Величина основної суми державного боргу має не перевищувати:
a) 30 % фактичного річного обсягу ВВП України;
b) 40 % фактичного річного обсягу ВВП України;
c) 50 % фактичного річного обсягу ВВП України;
d) **60 % фактичного річного обсягу ВВП України;**
e) Може перевищувати фактичний річний обсяг ВВП України.
68. Заборгованість держави домогосподарствам і фірмам даної країни, які володіють цінними паперами, випущеними її урядом – це:
a) Державний борг;
b) Зовнішній державний борг;
c) **Внутрішній державний борг;**
d) Дефіцит держави;
e) Профіцит держави.
69. Зовнішній державний борг – це:
a) **Заборгованість держави перед іноземними громадянами, фірмами, урядами та міжнародними фінансовими організаціями;**
b) Заборгованість держави перед МВФ;
c) Заборгованість держави з виплати соціальної допомоги;
d) Заборгованість держави домогосподарствам і фірмам даної країни, які володіють цінними паперами, випущеними її урядом;
e) Позичені кошти на принципах державного кредиту, але без сплати відсотків;
70. Збільшення державних видатків без відповідного зростання державних доходів; циклічні спади й автоматичні стабілізатори економіки; скорочення податків з метою стимулювання економіки без відповідного коригування (зменшення) державних витрат; вплив політичних бізнес-циклів – надмірне збільшення видатків напередодні виборів для завоювання популярності виборців – все попередньо перелічене є:
a) Наслідками державного боргу;
b) Ознаками державного боргу;
c) Принципами державного боргу;

d) **Життєвим циклом державного боргу;**

e) **Причинами створення і збільшення державного боргу**

71. Найпоширенішим способом реалізації державного кредиту є:

- a) Акція;
- b) Державні казначейські ноти;
- c) **Державна внутрішня позика;**
- d) Акредитив;
- e) Привілейований вексель.

72. Цінні папери, що розміщуються на міжнародних та іноземних фондових ринках і підтверджують зобов'язання України відшкодувати пред'явникам цих облігацій їх номінальну вартість з виплатою доходу відповідно до умов випуску облігацій – це:

- a) Акція;
- b) Платіжна вимога-доручення;
- c) Акредитив;
- d) **Облігації зовнішніх державних позик;**
- e) Облігації внутрішніх позик держави.

73. Хто є емітентом облігацій зовнішніх державних позик України:

- a) Казначейська служба України;
- b) **Міністерство фінансів України;**
- c) Фіскальна служба України;
- d) Комітет фондової біржі;
- e) Кабінет Міністрів України.

74. Емітент та гарант своєчасного погашення облігацій, що діє від імені уряду і одержує кошти, необхідні для фінансування бюджетного дефіциту – це:

- a) Казначейська служба України;
- b) Фіскальна служба України;
- c) **Міністерство фінансів України;**
- d) Комітет фондової біржі;
- e) Кабінет Міністрів України.

75. Які обов'язки виконує НБУ:

- a) **Генерального агента з обслуговування випуску та погашення державних облігацій;**
- b) Посередника на ринку цінних паперів;
- c) Основного розпорядника коштів;
- d) Емітує та вилучає з обігу монети;
- e) **Правильна відповідь в).**

76. Функціями державного боргу є:

- a) Превентивна та контролююча;
- b) Облігаторна;
- c) Фіскальна та кумулятивна;
- d) Регулятивна та фіскальна;**
- e) Економічна.

77. Розвиток ринку муніципальних запозичень потребує забезпечення таких основних умов:

- a) Макроекономічні;
- b) Інституційні та регулятивні;
- c) Кредитний рейтинг;
- d) Гарантії та поєднання різних джерел фінансування місцевих витрат;
- e) Всі відповіді вірні.**

78. За рахунок яких коштів здійснюються видатки на обслуговування боргу:

- a) Загального фонду бюджету;**
- b) Спеціального фонду бюджету;
- c) Фонду фізичних вкладів;
- d) Золотовалютного фонду держави;
- e) Консолідованого бюджету.

79. Який орган влади встановлює порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів:

- a) МФУ;
- b) МВФ;
- c) СОТ;
- d) КМУ;**
- e) ВРУ.

80. Банк, який організує видачу кредиту або проводить підготовчу роботу з метою випуску облігацій місцевої позики називають:

- a) Лід-менеджер;**
- b) Суб-менеджер;
- c) Просто менеджер;
- d) Юридичний радник;
- e) Вірної відповіді немає

81. Характерною рисою централізованих фондів є чітко визначені:

- A. джерела формування;
- B. напрями використання коштів;
- C. цільві призначення;
- D. правильні відповіді A і B;**
- E. всі відповіді вірні.

82. За цільовим призначенням фонди можна поділити на:

- A. економічні та благодійні;
- B. економічні та соціальні;**
- C. соціальні та благодійні;
- D. державні та місцеві;
- E. правильні відповіді A і C.

83. Джерелами формування доходів державних цільових фондів є:

- A. бюджетне фінансування;
- B. обов'язкові відрахування юридичних та фізичних осіб;
- C. доходи від інвестування власних коштів;
- D. добровільні внески та спонсорська допомога;
- E. всі відповіді вірні.**

84. Бюджет Пенсійного фонду України формується за рахунок:

- A. збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що сплачується підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами в порядку, визначеному зако-нодавством;
- B. коштів Державного бюджету України та місцевих бюджетів;
- C. коштів, що надходять за регресними вимогами; добровільних внесків підприємств, установ, організацій та громадян;
- D. сум пені, фінансових санкцій, штрафів, передбачених за порушення порядку сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування; банківських кредитів;
- E. всі відповіді вірні.**

85. Акумуляовані кошти Пенсійний фонд не спрямовує на:

- A. фінансування виплати державних пенсій та інших соціальних виплат;
- B. погашення банківських кредитів та процентів за їх використання;
- C. фінансування на здійснення державних функцій;**
- D. створення та функціонування системи персоніфікованого обліку відомостей у системі обов'язкового державного пенсійного страхування;
- E. утримання центрального апарату та органів Пенсійного фонду України;

86. Керівництво діяльністю Пенсійного фонду України здійснюється Правлінням Пенсійного фонду України, чисельність і персональний склад якого затверджує:

- A. Президент України;
- B. Голова Правління Пенсійного фонду;
- C. Кабінет Міністрів України;**
- D. Голова Правління Пенсійного фонду з дозволу Президента України;
- E. Прем'єр міністр України.

87. Основна ставка становить:

- 34 % фактичних витрат на оплату праці працівників;
В. 32 % фактичних витрат на оплату праці працівників;
С. 22 % фактичних витрат на оплату праці працівників;
D. 38 % фактичних витрат на оплату праці працівників;
E. 24 % фактичних витрат на оплату праці працівників.

88. Термін реєстрації в органах Пенсійного фонду або за своїм місцезнаходженням, або за місцем проживання становить:

- A. 10 днів з дня одержання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;**
B. 12 днів з дня одержання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
C. 7 днів з дня одержання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
D. 30 днів з дня одержання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
E. 14 днів з дня одержання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності.

89. Особи, які користуються найманою працею і не мають рахунків в установах банків, сплачують збір: поштовим переказом або через установи банків.

- A. через систему нарахувань
B. поштовим переказом
C. через установи банків.
D. правильні відповіді A і B;
E. правильні відповіді B і C;

90. Розрахунок зобов'язання зі сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування подається органам Пенсійного фонду протягом:

- A. 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу, за встановленою формою;**
B. 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного місяця, за встановленою формою.
C. 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного півріччя, за встановленою формою.
D. 30 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу, за встановленою формою.

91. Видами забезпечення за чинним законодавством не є:

- A. допомога по частковому безробіттю;
B. матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного;

- С.** допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні;
- Д.** допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;
- Е.** **допомога під час перебування у відрядженні згідно рішення роботодавця.**

92. Формування коштів Фонду здійснюється за рахунок:

- А.** страхових внесків страхувальників;
- В.** асигнувань з державного бюджету;
- С.** сум фінансових санкцій за порушення соціального законодавства;
- Д.** благодійних внесків підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;
- Е.** **всі відповіді вірні.**

93. Встановлено такі розміри допомоги по безробіттю залежно від страхового стажу:

- А.** до 2 років — 50% відсотків; від 2 до 6 років — 55%; від 6 до 10 років — 60%;
- В.** до 3 років — 50% відсотків; від 3 до 6 років — 55%; від 6 до 10 років — 60%; понад 10 років — 70%.
- С.** до 2 років — 45% відсотків; від 2 до 6 років — 55%; від 6 до 10 років — 60%;
- Д.** **до 2 років — 50% відсотків; від 2 до 6 років — 55%; від 6 до 10 років — 60%; понад 10 років — 70%.**
- Е.** до 3 років — 55% відсотків; від 2 до 6 років — 60%; від 6 до 10 років — 65%; понад 10 років — 70%.

94. Допомога по безробіттю виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до визначеного розміру: перші 90 календарних днів вона становить:

- А.** **100%;**
- В.** 80%;
- С.** 75%;
- Д.** 70%;
- Е.** 50%.

95. Страховими виплатами є грошові суми, які Фонд соціального страхування від нещасних випадків згідно з законодавством виплачує застрахованому чи особам, які мають на це право, у разі настання страхового випадку.

Зазначені грошові суми не складаються із:

- А.** страхової виплати у встановлених випадках одноразової допомоги потерпілому;

- В. страхової виплати пенсії по інвалідності потерпілому;
- С. страхової виплати пенсії у зв'язку з втратою годувальника;
- Д. страхової виплати по тимчасовій непрацездатності;**
- Е. страхових витрат на медичну та соціальну допомогу.

96. Фінансування Фонду соціального страхування від нещасних випадків здійснюється за рахунок:

- А. внесків роботодавців;
- В. капіталізованих платежів
- С. прибутку, одержаного від тимчасово вільних коштів Фонду на депозитних рахунках;
- Д. правильні відповіді А і В;
- Е. правильні відповіді А,В і С.**

97. В якому році в Україні вперше було підготовлено Державну доповідь «Про становище інвалідів в Україні та основи державної політики щодо вирішення проблем громадян з особливими потребами»:

- А. в 2000 р.;
- В. в 2001 р.;
- С. в 2002 р.;**
- Д. в 2003 р.;
- Е. в 2004 р.

98. Розмір соціальних виплат, пенсій інвалідам порівняно із встановленим прожитковий мінімумом:

- А. на 10% менший;
- В. на 15% менший;
- С. на 50% менший;
- Д. значно менший;**
- Е. рівний прожитковому мінімуму.

99. Для підприємств (об'єднань), установ та організацій незалежно від форми власності і господарювання встановлюється норматив робочих місць для забезпечення працевлаштування інвалідів у розмірі ..... від загальної чисельності працюючих

- А. 2%;
- В. 4%;**
- С. 5%;
- Д. 6%;
- Е. 8%.

100. Якщо на підприємстві працює від 15 до 25 чоловік, то норматив робочих місць для забезпечення працевлаштування інвалідів буде:

- А. без єдиного робочого місця;

В. у кількості одного робочого місця;

- С. у кількості двох робочих місць;
- Д. у кількості трьох робочих місць;
- Е. у кількості від одного до двох робочих місць.

101. Банк набуває статусу спеціалізованого ощадного банку у разі, якщо ...

- А) більше 50% його активів є активами одного типу;
- В) більше 50% його пасивів є пасивами одного типу;**
- С) більше 50% його активів є вкладками фізичних осіб;
- Д) вірна відповідь відсутня.

102. Банк набуває статусу спеціалізованого іпотечного банку у разі, якщо...

- А) більше 50% його активів є активами, які забезпечені цінними паперами;
- В) більше 50% його пасивів є пасивами одного типу;
- С) більше 50% його активів є активами, розміщеними під заставу нерухомості;**
- Д) вірна відповідь відсутня.

103. Основним завданням НБУ є...

- А) дотримання стабільності банківської системи;
- В) захист інтересів вкладників;
- С) підтримання стабільності національної валюти;**
- Д) емісія державних цінних паперів.

104. Збалансування попиту та пропозиції на фінансові ресурси по регіонах - це функція банку...

- А) трансформації розміру;
- В) просторової трансформації;**
- С) трансформації строків;
- Д) трансформації ризиків.

105. Узгодження непропорційності кредитів та депозитів за розмірами - це функція банку...

- А) трансформації розміру;**
- В) просторової трансформації;
- С) трансформації строків;
- Д) трансформації ризиків.**

106. Унітарними банками в Україні є...

- А) Аваль;
- В) Промінвестбанк;
- С) Ощадбанк;**
- Д) вірна відповідь відсутня.

107. За функціональною спеціалізацією можна виділити...

- А) клієнтські банки;
- В) іпотечні банки;**
- С) галузеві банки;
- Д) всі відповіді вірні

108. До пасивних операцій банків не зараховують...

- A) отримання банками кредитів;
- B) депозитні вкладення до банку;
- C) формування власного капіталу;
- D) вірна відповідь відсутня.**

109. В якій організаційно-правовій формі не можуть створюватися комерційні банки в Україні?

- A) товариство з обмеженою відповідальністю
- B) акціонерне товариство;
- C) командитне товариство;**
- D) кооперативні банки.

110. Істотна участь у банку означає володіння..

- A) більше 10% власного капіталу банку;
- B) 5% власного капіталу банку;
- C) більше 10% відсотків статутного капіталу банку;**
- D) 5% статутного капіталу банку.

111. Чи можливе використання бюджетних коштів при заснуванні приватного банку?

- A) так;
- B) ні;**
- C) частково;
- D) лише з дозволу Мінфіну.

112. Резиденти мають формувати статутний капіталу банку у...

- A) національній валюті;**
- B) іноземній валюті;
- C) колективній валюті;
- D) всі відповіді вірні.

113. Члени правління банку повинні мати вищу...

- A) економічну освіту;
- B) юридичну освіту;
- C) освіту в галузі управління;
- D) всі відповіді вірні.**

114. Рішення про державну реєстрацію банку приймається НБУ у...

- A) двохмісячний строк;
- B) трьохмісячний строк;**
- C) шестимісячний строк;
- D) вірна відповідь відсутня.

115. Банк має право здійснювати банківську діяльність тільки за умови...

- A) банківського дозволу;
- B) банківської ліцензії;**
- C) письмового дозволу НБУ;
- D) реєстрації у НБУ.

116. Що відбувається з банком, який протягом року не отримав банківської ліцензії?

- A) ліквідується;
- B) реорганізується;

- С) повторно реєструється;**
D) продовжує діяльність.
117. Письмовий дозвіл НБУ є...
A) банківською ліцензією;
B) основним документом, який регламентує діяльність банку;
С) доповнюючим до банківської ліцензії.
D) дозволом на здійснення всіх банківських операцій.
118. Надання гарантій та поручительств банком здійснюється на основі...
A) банківської ліцензії;
B) письмового дозволу НБУ;
C) банківського дозволу;
D) вірна відповідь відсутня.
119. Лізинг та факторинг здійснюються на основі...
A) банківської ліцензії;
B) письмового дозволу НБУ;
C) банківського дозволу;
D) вірна відповідь відсутня.
120. Операції з валютними цінностями здійснюються на основі...
A) банківської ліцензії;
B) письмового дозволу НБУ;
C) банківського дозволу;
D) вірна відповідь відсутня

Перелік тем для рефератів

1. Фінансовий ринок.
2. Фінансові ресурси держави, підприємств та населення.
3. Характеристика міжнародних фінансів.
4. Фінансова політика – складова економічної та соціальної політики держави.
5. Фінансова стратегія і тактика України на сучасному етапі.
6. Роль фінансового механізму в умовах ринкової економіки.
7. Фінансове управління.
8. Фінансове планування.
9. Взаємозв'язок фінансового і конституційного права.
10. Взаємозв'язок фінансового і адміністративного права.
11. Взаємозв'язок фінансового і кримінального права.
12. Взаємозв'язок фінансового і цивільного права.
13. Історія розвитку української науки фінансового права.
14. Характеристика аудиторської діяльності.
15. Рахункова палата: сутність та функції.
16. Державна контрольно-ревізійна служба: сутність та функції.
17. Бюджет як основний фінансовий план держави.
18. Історія виникнення Державного бюджету України.
19. Бюджетні системи зарубіжних країн.

20. Структура бюджетної класифікації.
21. Правові засади розподілу доходів і видатків між окремими видами бюджетів України.
22. Повноваження учасників бюджетного процесу.
23. Участь Державного казначейства у виконанні Державного бюджету України.
24. Пенсійний фонд України.
25. Фонд соціального страхування.
26. Фонд сприяння зайнятості населення.
27. Характеристика періодів у розвитку податкової системи.
28. Особливості виникнення і розвитку податкових важелів в Україні.
29. Правові засади регулювання податкової системи держави.
30. Подвійне оподаткування: сутність, причини та шляхи ліквідації.
31. Оподаткування юридичних осіб.
32. Оподаткування фізичних осіб.
33. Неподаткові доходи бюджету.
34. Роль державного кредиту у мобілізації коштів населення, підприємств і організацій.
35. Вплив державного кредиту на стан грошового обігу в державі.
36. Значення державного кредиту у фінансовому забезпеченні загальнодержавних та регіональних програм.
37. Класифікація державних цінних паперів.
38. Державний борг: сутність, види, джерела погашення.
39. Актуальні питання правового регулювання державного кредиту, його основних форм у сучасних умовах.
40. Формування та перспективи розвитку страхового ринку.
41. Розвиток соціального страхування.
42. Напрямки використання страхового фонду.
43. Аналіз структури видатків Державного бюджету України в поточному році.
44. Порядок фінансування соціально-культурних заходів.
45. Порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури.
46. Порядок фінансування видатків на національну оборону.
47. Правове регулювання видатків на утримання законодавчої, виконавчої влади та правоохоронних органів.
48. Позабюджетні кошти бюджетних установ.
49. Комерційний банк — основна ланка банківської системи.
50. Банківські ресурси.
51. Депозитні та ощадні операції банків.
52. Організація кредитування.
53. Майнове забезпечення кредитів.
54. Контроль НБУ за веденням касових операцій.
55. Правила касових операцій для бухгалтерій.
56. Порядок розрахунків в іноземній валюті.
57. Порядок надання кредитів.

58. Ліцензування валютних операцій.
59. Порядок переміщення іноземної валюти через митний кордон України.
60. Валютний ринок.

Завдання для самостійної роботи

1. Поняття кошторисно-бюджетного фінансування.
2. Поняття кошторису та його види.
3. Зміст кошторису.
4. Поняття кошторисного процесу.
5. Порядок затвердження кошторисів.
6. Види фінансових норм та нормативів.
7. Порядок кошторисно-бюджетного фінансування.
8. Дайте характеристику складу видатків на соціальний захист населення.
9. Поясніть порядок фінансування освітніх установ.
10. Поясніть порядок фінансування на культуру та мистецтво.
11. Розкажіть про порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури.
12. Який порядок встановлено для фінансування державного управління.
13. Що таке позабюджетні кошти бюджетних установ? Дайте визначення їх видів та охарактеризуйте порядок їх використання.
14. Охарактеризуйте джерела одержання коштів бюджетними установами.

Питання

1. Поняття, принципи, правові методи й форми фінансової діяльності держави.
2. Органи управління державними фінансами.
3. Поняття фінансового права.
4. Місце фінансового права в системі права України.
5. Фінансове право і наука фінансового права.
6. Фінансово-правові норми відносини, їх зміст, особливості й види.

7. Фінансово-правові відносини, їх зміст і особливості.

8. Суб'єкти фінансового права і фінансових правовідносин.
9. Суть і призначення фінансового контролю.
10. Види і методи фінансового контролю.
11. Організація і органи фінансового контролю.
12. Поняття і значення бюджету для функціонування держави.
13. Поняття бюджетного права. Особливості бюджетно-правових відносин.
14. Бюджетний устрій в Україні.
15. Склад доходів і видатків бюджетів України.
16. Правові засади розподілу доходів і видатків між окремими видами бюджетів України.
17. Поняття бюджетних повноважень. Зміст інституту бюджетних повноважень.
18. Бюджетні повноваження України.
19. Бюджетні повноваження місцевих органів самоврядування та їх виконавчих органів.
20. Поняття і зміст бюджетного процесу.
21. Порядок складання проекту бюджету.
22. Порядок розгляду проекту бюджету.
23. Порядок затвердження бюджету.
24. Порядок виконання бюджету.
25. Звітність про виконання бюджетів.
26. Поняття, класифікація і основи правового регулювання цільових державних і місцевих фондів.
27. Правовий режим цільовий бюджетних фондів.
28. Правовий режим цільовий позабюджетних фондів.
29. Цільові фонди коштів органів місцевого самоврядування.
30. Поняття і система державних доходів. Основи правового регулювання державних доходів.

31. Поняття податку, принципи оподаткування.
32. Податкове право, податкові правовідносини.
33. Оподаткування прибутку юридичних осіб.
34. Непрямі податки з юридичних осіб.
35. Прибутковий податок з громадян.
36. Податок на промисел.
37. Податок з власників транспортних засобів.
38. Земельний податок.
39. Місцеві податки і збори.
40. Митні платежі.
41. Ресурсні платежі в податковій системі України.
42. Співвідношення переконання і примусу при реалізації податкових норм.
43. Підстави притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства.
44. Види відповідальності за порушення податкових норм.
45. Поняття і функції державного кредиту.
46. Форми державного внутрішнього кредиту.
47. Правовідносини України з іноземними державами і міжнародними фінансово-кредитними організаціями в галузі державного кредиту.
48. Нормативно-правове забезпечення відносин в галузі державного кредиту.
49. Поняття і функції страхування.
50. Основні галузі і види страхування.
51. Організація страхування в Україні і відносини у цій сфері, що регулюються фінансовим правом.
52. Правове регулювання державних видатків в Україні.
53. Поняття державних видатків, особливості відносин у галузі видатків у період перехідної економіки. Принципи фінансування.

54. Поняття та принципи бюджетного фінансування.

55. Поняття кошторисно-бюджетного фінансуванні, принципи, об'єкти фінансування.

56. Кошторис як Індивідуально-плановий акт, його зміст та правове значення кошторисних підрозділів. Порядок складання та затвердження кошторисів.

57. Порядок кошторисно-бюджетного фінансування.

58. Порядок фінансування соціально культурних заходів.

59. Порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури.

60. Порядок фінансування видатків на утримання законодавчої, виконавчої влади та правоохоронних органів.

61. Правове регулювання видатків на утримання законодавчої, виконавчої

влади та правоохоронних органів.

62. Позабюджетні кошти установ, їх види та порядок використання.

63. Особливості фінансування державних підприємств.

64. Порядок фінансування промисловості та капіталовкладень.

65. Особливості фінансування агропромислового комплексу та охорони природи.

66. Порядок фінансування житлово-комунального господарства.

67. Правові основи й особливості фінансування видатків енергетики та транспорту.

68. Банківська система України та роль у ній Національного банку України.

69. Правові засади контролю НБУ за діяльністю комерційних банків.

70. Правове регулювання грошового обігу в Україні.

71. Контроль НБУ за веденням касових операцій.

72. Порядок регулювання відносин при відкритті рахунків у банківських установах.

73. Правові засади безготівкового грошового обігу.

74. Правовий режим валютних операцій.

75. Операції з іноземною валютою, що дозволяються законодавством України.

76. Валютний контроль.

77. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

78. Бюджетний кодекс України.

79. Класифікація податкових порушень.

Рекомендована література

Базова

- 1.Адміністративне право України[Текст]: Підручник: За заг.ред. д.ю.н., проф. Коломоець Т.О. Київ: „Істина”, 2008.-240 с.
- 2.Кодекс законів про працю України. К.: Україна, 2006. 5. Кримінальний кодекс України. — К.: Україна, 2006. 6. Житловий кодекс УРСР // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1983. — ст. 513. 7. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 21–22. — ст. 135.
- 3.Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1984. — № 54. — ст. 1122. 9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 2. — Ст. 272. 10. Цивільний Процесуальний кодекс України. Офіційний текст за станом на 1 вересня 1998 року // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1966. — № 41. — Ст. 258

Допоміжна

1. Конституція України : зі змінами та доповненнями : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - С. 141.
2. Савченко Л.А. Правовий статус Рахункової палати України: монографія. – Ірпінь: Академія держ. Податкової служби України. 2002
3. Орлюк О.П. Фінансове право : навч. посіб. К. : Юрінкомінтер, 2007
4. Юрій С.І. Стоян В.І, Мац М.Й. Казначейська система: підручник. – Тернопіль: Карт-бланк, 2012
5. Соколовська А.М. Податкова система України: теорія та практика становлення. – К.: НДФІ, 2011.
6. Ющенко В.А., Міщенко В.І. Валютне регулювання: навч. посіб.- К.: Знання, КОО, 2010.
7. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2002
8. Павлюк К.В, Фінансові ресурси держави: суть, склад, структура // Фінанси України, 1996. №2.
9. Щербанюк О.В. Співвідношення науки фінансового права та фінансового права.// Науковий вісник Чернівецького держуніверситету. вип. 100 Правознавство. Чернівці: Рута. 2000.
10. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. // Офіційний вісник України. - 2003. - № 11. - Ст. 461.

Інтернет-ресурси

1. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Верховна Рада України, законодавство. URL: <http://portal.rada.gov.ua>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

3. *Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля.* URL: <http://www.library.snu.edu.ua>

4. *Національна бібліотека імені Вернадського.* URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Національний університет
водного господарства
та природокористування